

EXPUNERE DE MOTIVE

Sistemul judiciar românesc prezintă anumite deficiențe în procesul de prevenire și combatere a delincvenței juvenile.

Propunerea legislativă prezentată în forma *proiectului de lege privind înființarea, organizarea și funcționarea instanțelor pentru minori*, intenționează să rezolve una dintre aceste deficiențe.

Propunerea legislativă urmărește reglementarea judecării cauzelor cu privire la minori, combaterea delincvenței juvenile, precum și organizarea mai riguroasă a sistemului instanțelor judecătorești în România.

Delincvența juvenilă în România a cunoscut o intensificare a formelor sale de manifestare și o tendință de creștere permanentă în ansamblul infracționalității judecate. Totodată, se observă o intensificare a proporției delictelor comise de minori cu violență și agresivitate - viol, agresiuni fizice, tentative de omor și chiar omoruri, tâlhării etc., precum și o sporire a delictelor comise de minori în grup, de multe ori în participație cu majori. Este de remarcat și scăderea vizibilă a vârstei de la care minorii încep să comită fapte sancționate penal.

În ceea ce privește aplicarea măsurilor educative și a pedepselor pronunțate de instanțe față de minorii delincvenți s-a pus accentul mai mult pe aplicarea pedepselor privative de libertate.

Făcând o comparație cu alte sisteme legislative, se constată la acestea o prevalență a sancțiunilor neprivative de libertate aplicate minorilor delincvenți și, implicit, o diminuare a celor privative de libertate. În țara noastră situația este exact

inversă, observându-se o creștere sensibilă a pedepsei cu închisoarea aplicată față de minorii delincvenți.

O legislație specială pentru minori există în majoritatea țărilor europene. În Franța, Anglia, Germania, Belgia, Austria funcționează tribunale pentru minori ca instituții bine definite. Peste tot se acordă o atenție deosebită acestei categorii de vârstă cu problemele ei specifice, pentru găsirea unor pedepse speciale aplicabile minorilor și a unor locuri adecvate de ispășire a pedepselor, în funcție de vârsta și personalitatea delincvenților minori.

O astfel de legislație a existat și în România în perioada interbelică.

Activitatea acestor instanțe trebuie să se realizeze pe baza principiului respectării drepturilor minorilor și ale tinerilor, având în vedere necesitatea existenței unui raport echilibrat între sancțiunile privative de libertate și măsurile socio-educative, pe de o parte și personalitatea celui aflat într-o asemenea situație, pe de altă parte.

Instanțele pentru minori trebuie să aibă un rol, nu numai punitiv, ci și educativ, potrivit competențelor speciale stabilite în art. 6, 8, 9-11. În alcătuirea acestor instanțe vor fi delegați *judecători pentru minori și procurori pentru minori*, de către ministrul justiției, în condițiile propuse la art. 7 alin. (1), art. 12, art. 20 și art. 22 din proiectul de lege.

În același scop, prin textul propus la art. 7 se urmărește ca instanța pentru minori, prin *judecătorul pentru minori*, să realizeze și coordonarea activității de reintegrare socială și de supraveghere a minorului aflat în dificultate, a minorului care execută o pedeapsă educativă sau privativă de libertate, luată împotriva sa, colaborând cu structura specializată din cadrul Ministerului Justiției, cu Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție și cu organizații neguvernamentale specializate.

În vederea aplicării unei sancțiuni adecvate, ca o protecție a minorului, prin art. 16 se urmărește ca la soluționarea

pricinilor în care sunt implicați minori, judecătorul să se pronunțe ținând seama de personalitatea fiecărui minor, *expertiza de specialitate* având o pondere deosebită în stabilirea naturii sancțiunii.

Ca o măsură de protecție a minorului, proiectul de lege cuprinde, la art. 13, 14, 15, 17 alin. (2), 18, 21, 22, acte procedurale speciale, cum ar fi: judecarea în regim de urgență și în ședințe care nu sunt publice, disjungerea cauzei când la săvârșirea infracțiunii au participat și persoane majore, ș.a.

În soluționarea cauzelor în care sunt implicați minori, instanța de judecată ar trebui, în baza rolului său activ, să asigure o cunoaștere reală nu numai a infracțiunii aflate pe rol, ci și a cauzelor și condițiilor care au generat-o, a conduitei anterioare a tânărului respectiv, a atitudinii sale în familie și în afara acesteia.

Prin adoptarea, în procedură de urgență a proiectului de lege anexat, apreciem că răspundem unei cerințe stringente a sistemului judiciar românesc și de asemenea venim în întâmpinarea nevoii de armonizare a legislației române cu legislația europeană.

Aplicarea acestei măsuri legislative va contribui la reducerea delincvenței juvenile tot mai crescute, un rol determinant avându-l realizarea scopului educativ al pedepsei aplicate în funcție de personalitatea minorului implicat și în fața unor instanțe speciale de judecători și procurori, cu o pregătire adecvată.

Considerăm că, prin înființarea instanțelor pentru minori acordăm mai multă atenție acestei categorii de vârstă, stabilind, totodată și granițele dintre comportamentele antisociale grave și cele care fac parte din procesul normal de maturizare.

Inițiator
Deputat P.S.D. – Timiș
Ovidiu Brînzan